Година II. Timişoara, (Темишвар) 1. септембра 1922. Бр. 23.

ГЛАСНИК

XXV

Црквени, школски и друштвени лист.

Издаје: Архим. Стефан Николић, Еписк. Викар.

Излази 1. 10. и 20. сваког месеца. Уредништво и Администрација у Ţimişoara, Cetate Piaţa Unirii Nr. 2. Телефон број 523. (Рукописи се не враћају.)

Уређује Слободан Костић Епарх. бележник.

Службени део.

Број 205. Е. В. из 1922.

Ман. управама и парох. звањима.

Према споразуму са управом и братством ман. Бездина одлучио сам, да 1. новембра по нов. кал. 1922. отворим у ман. Бездину монашки течај, који ће трајати две године дана.

За питомце овога течаја примаће се младићи, који су навршили 16. год. живота, који имају љубави према монашком чину, потпуно су здрави, немају телесне мане, имају добар глас и развијен слух а свршили су најмање 4 разреда основне школе. Они са већом квалификацијом имају првенство.

Молбе за пријем на овај течај имају ми се поднети до 17/30. септембра 1922. Молби се има приложити крштено писмо, последња шк. сведоцба, уверење политичне власти, да је молитељ румунски држављанин, сведоцба парох. звања о религиозно-моралном владању, лечничка сведоцба, и уверење родитеља, да дозвољавају сину своме слушање течаја и ступање у монашки чин (ово ако је молитељ испод 24 године).

Решење на молбе биће достављено молитељима до 2/15. октобра 1922. и тада ће се примљеним питомцима издати подробнија упутства. Овде се напомиње, да ће питомци имати у манастиру поред бесплатне обуке бесплатан стан, препитање, огрев, осветлење и прање. Дужни су пак сами себе одевати и донети собом у манастир осим одела, обуће и белог рубља (6 кошуља, 6 гаћа, 6 марамица и 6 пари чарапа) кревет, јорган и јастук са по 2 навлаке, 2 креветна чаршава, 4 пешкира, једну обичну столицу, четке за одело и обућу и сандуче, у којем ће своје ствари — осим одела — држати.

Примећујем, да ми молбе са прил. оних младића, који су тражили пријем у монашку школу у ман. Раковици а који се по меродавном извешћу за сад не могу примити у ту школу, нису враћене, усљед чега имају и они, ако желе ступити у монашку школу у ман. Бездину, нове молбе са новим приловима поднети.

О чему се Наслов знања и даље објаве ради извештава с тим, да имајући у виду оскудицу у свештенству у овој епархији и потребу подизања монашког подмлатка и од своје стране подстрекава оне, који имају наклоности према монашком чину, на ступање у горњи течај.

У Темишвару, 12/25. августа 1922.

Стефан
архим. еписк. викар.

Бр. 206. Е. В. из 1922.

Подручном свештенству.

Како се у последње време догађало, да су ми поједини свештеници подносили молбе за допуст па су овај недочекавши решење на молбу одмах и наступили, налазим за нужно упозорити подручно свештенство на §. 51. дисц. правила, по којем се без крајње нужде не сме наступити замољени допуст пре него што је исти подељен и свештеном лицу, које допуст тражи, заменик постављен.

У Темишвару, 5/18. августа 1922.

Стефан
архим. еписк. викар.

К. 194., 225. през. из 1922.

СТЕЧАЈ.

На место окружног протопревитера-пароха у АРАДУ овим се расписује стечај. Парохија је II. плаћевног разреда.*)

Компетенти имају своје прописно инструисане молбенице путем надлежних им власти до 17/30. септембра 1922. овој Конзисторији поднети.

Епарх. Конзисторија у Темишвару, 18/31. јула 1922.

Председништво.

*) У 21. и 22. броју погрешно стоји I. пл. разр.

К. 186., 253. през. из 1922.

СТЕЧАЈ.

На парохију I. плаћевног разреда у Великом Св. Миклушу овим се расписује стечај.

Компетенти имају своје прописно инструисане молбенице путем надлежних им власти до 17/30. септембра 1922. овој Конзисторији поднети.

Епарх. Конзисторија у Темишвару, 18/31. јула 1922.

Председништво.

Бр. 62. екс 1922./ШО. 2. зап. 1922.

СТЕЧАЈ.

На упражњено учитељско место у Темишвару-Граду расписује се стечај са правом уживања:

1. Прописана плата и доплатци по државним законима.
2. Прописан слободан стан у природи.
3. У име одштете за башту 100 леја.
4. У име писаћег паушала 50 леја.
5. Потребан огрев (10 куб. мет.)

а дужностима прописаним Школском Уредбом односно наређењима дисциплинарних правила без појачке дужности.

За сваку споредну дужност, које се изабрани учитељ буде примио, примаће посебну награду.

Рок стечаја је 30. септембар 1922. год. по новом.

Из седнице Школског Одбора црквене општине у Темишвару-Граду, држане 10/23. јулија 1922.

(М. П.)

Никанор Савић ср. перовођа. Велимир Ненадовић ср. председник.

III. 319./през. из 1922.

Горњи се стечај одобрава.

Епарх. Школ. Одбор у Темишвару.

Бр. 46. из 1922.

СТЕЧАЈ.

На упражњено учитељско место у Пардању расписује се стечај са правом уживања:

1. Прописана плата и доплатци по државним законима.
2. Слободан стан по пропису у природи.
3. Башта у природи.
4. У име писаћег паушала 50 леја.
5. Потребан огрев (10 куб. мет.).

Дужности су прописане Школском Уредбом односно наређењима дисциплинарних правила без појачке дужности.

За сваку споредну дужност, које се изабрани учитељ буде примио, уживаће посебну награду.

Рок стечаја је 30. септембар 1922. год. по новом.

У Пардању, 27. маја 1922.

Месни Школ. Одбор.

III. 238./през. из 1922.

Горњи се стечај одобрава.

Епарх. Школ. Одбор у Темишвару.

Број 5. из 1922.

СТЕЧАЈ.

На упражњено учитељско место у Сараволи.

Са овим местом скопчана су следећа берива:

1. По државним законима прописана плата и доплатци.
2. Слободан стан у природи.
3. Башта у природи или законита накнада за њу.
4. Писаћи паушал од 50 леја годишње.
5. Потребан огрев (10 куб. метара).

Дужности су прописане Школ. Уредбом и наређењима дисциплинарних правила, без појачке дужности.

Изабрани учитељ, за вршење посебних дужности биће посебно награђен.

Рок стечаја је до 30. септембра по новом кал. 1922. год.

У Сараволи, 13. јунија 1922. год.

Месни Школ. Одбор.

Ш. 259./през. из 1922.

Горњи се стечај одобрава.

Епарх. Школ. Одбор у Темишвару.

Број 64. зап. из 1922.

СТЕЧАЈ.

Овим се расписује стечај на три стипендијска места из закладе блаженоупокојене Софије Скарлато-Павловић и то: једна од 1200 леја за више студије и две по 300 леја, које ће се у десет једнаких месечних оброка унаред издавати.

Ко једну од ових стипендија жели, ваља да докаже:

1. да је Србин (Српкиња) православне вере;
2. да је бар 10. годину живота навршио (-ла);
3. да је здрав и да су му кравље богиње са успехом накаламљење;
4. да у Темишвару средње школе похађа и да је у науци врло добар или бар добар успех показао;
5. да је доброг моралног-религиозног владања и
6. да је син (кћи) сиромашних родитеља.

При равним способностима имају деца сиромашних грађана темишварских првенство.

Стипендисте у једно те исто време још другу коју стипендију поред ове не могу уживати, а имају се владати према прописима, који ће им се по избору саопштити.

Рок стечаја траје до 1/14. септембра о. г.

Ваљано инструисане молбенице ваља слати на адресу црквн. општине.

Из седнице црквн. одбора срп. прав. црквн. опћине Темишварско-Градске, држане 1/14. јулија 1922.

(М. П)

Никанор Савић ср. перовођа. Велимир Ненадовић ср. председник.

Бр. 61./Ц. О. из 1922.

ОГЛАС.

Црквена општина у Темишвару-Граду решила је да Макри-Стојковићкин закладни дом оправи и то: цео фронт с поља обоји, олуке измене и нове стави, проворе с поља обоји и цео кров претресе а изнутра целу кућу окречи.

Услови се могу видети од 8—11 сати пре подне у писарници црквене општине, где се и понуде имају поднети.

Из седнице месн. црквн. одбора српске правосл. црквене опћине у Темишвару-Граду, држане 1/14. јула 1922. год.

(М. П.)

Никанор Савић ср. перовођа. Велимир Ненадовић ср. председник.

ИЗВЕШТАЈ

о раду епарх. управе од августа 1919. г. до данас.

Б.) Рад Епарх. Административног одбора од 1. априла 1920. до 6. маја 1922. године.

(Наставак.)

Спровађање аграрне реформе.

Посредовано је код аграрне комисије и код Министарства пољопривреде, да се од црквених општина у Срп. Сенмартону, Чакову и Нађлаку под

присилну аренду одузета земља врати црквеним општинама. Оставља се максимум 10 јутара за потребе једне црквене општине. — Одузета је под аграр залишна парох. сесија у Срп. Сенмартону. Уложен је протест код надлежног Министра. — Протестовано је против издавања под насилну аренду земље из оставине Агора Гал у Лукаревцу.

Закладе, оставине.

Учињена су потребна расположења, да се састави основно писмо закладе Јове и Паве Лацић из Срп. Сенпетра, Сове Радосава у Срп. Пардању, Стеве Станојева у Иванди, Милана Тешана у Дињашу. — Наређено је сабирање података о свима закладама и оставинама у Епархији, да би се могла основати и водити главна књига за исте те спроваћати тачна контрола, да ли се воља завештача извршава у потпуности.

Оправке.

Дозвољене су: у Сараволи начелно оправка св. храма, стварна оправка парохијског дома, св. храма у Петровом Селу, торања у Фенлаку, св. цркве изнутра у Фенлаку, црк. општинских кућа у Араду, Рошуловићеве куће у Чакову, цркве у Д. Љупкови, цркве у Иванди, св. храма и ограде црквене у Рудни, св. храма у Толвадији. Дозвољена је употреба готовине, скупљање прилога, разрез за набавку и набавка звона у црквеним општинама у Варјашу, Кечи, Нађфали, Темишвару-Мехали, Арадгају. Дозвољена је оправка храма у Малом Бечкереку (кров и торањ и црква споља). Исто цркве у Мехали изнутра.

Продаја црквено-општинског иметка.

Дозвољена је продаја куће на Бочкаји тргу бр. 3. у Араду, празног кућишта у Петровом Селу, земље Рошуловићевог фонда 22 јутра у Чакову, која због аграрне реформе није спроведена и продаја парох. дома у Кнезу за 27.300 леја с тим, да се капитал има водити као коренити и не сме крњити дотле док се не буде нашла погодна друга кућа за парох. дом.

Избори часника црквено-општинских

одобрени су, где су правилно обављени а уништени су, где нису обављени прописно. — Промене у црквено-општинском часништву обављене су у свима црквеним општинама. — Разрешена је организација црквене општине у Тем.-Фабрици, именован управни одбор, који је спровео нову редовну организацију црквене општине. — Репонован је на част подпредседника Жива Мијатовић из Ст. Молдаве. — Нова организација црквене општине спроведена је у Нађфали. — Привремени Управни Одбори у Тем.-Граду и Модошу разрешени су и наређено је спроваћање редовне организације црквено-општинске. — У Камералном Св. Ђурђу организована је нова црквена општина.

Прописно поднесени преписи записника редовних и ванредних седница м. црквених општина узимани су на знање, и општине упућиване где шта треба да спроведу и позиване, да посебне изводе ради одобрења закључака поднесу.

(Наставиће се.)

Неслужбени део.

Недеље и Празници.

Недеља 14. по Духовима. Јеванђ. од Мат. 22., 2—14. Рече Господ ову причу: царство је небеско као човек цар, који начини свадбу сину своме. И посла слуге своје, да зову званице на свадбу и не хтеше доћи. Опет посла друге слуге говорећи: Кажите званицама: ево сам ручак спремио, јунци моји и урањена стока поклана је и све је готово, хајдете на свадбу. А они не маривши отидоше овај у поље, а други трговини својој. А остали ухватише слуге његове, изружише их и побише. А кад то чу цар разгњеви се, и пославши војску своју погуби убице оне и град њихов запали. Тада рече слугама својим: Свадба је готова а званице не беху достојне. Идите дакле на раскршћа и кога год нађете дозовите на свадбу. И изишавши слуге оне на раскршћа, сабраше све које нађоше, зле и добре и напуни се свадбена дворница гостију. А кад уђе цар, да види госте, угледа онде човека необучена у свадбено руво. И рече му: пријатељу, како си дошао амо без свадбенога руха? А он занеме. Тада рече цар слугама: свежите му руке и ноге па га узмите те баците у таму најкрајњу, онде ће бити плач и шкргут зуба. Јер су многи звани али је мало изабраних.

Поука. Уз приговоре, презир и негодовање одвратних и себичних Фарисеја, отпочео је Христос дело људског спасења, основавши новозаветну цркву и позвавши у исту све народе без разлике. И усхићени божанском науком његовом и делима љубави и милосрђа, која је чинио човечанству, пођоше народи масама у земаљску Христову цркву, али прекорачивши праг исте, не пригрлише науку Христову оном топлином и жаром, како их црква учаше, него загрејани земаљским интересима напустише храмове, да празнина цркве најречитије говори о срцима људи без вере, љубави и наде. Јер постати чланом једне заједнице значи: прописе те заједнице извршавати, и што активније учествовати у ширењу начела њезиних на добробит и спас оних, чије су душе прожете жељом за вечним спасењем и небеским царством. И када вам је то познато, а ви пођите стазом живота делајући у смислу Христове цркве и Његове божанске науке. Пригрлите и савете апостола и свештеника ваших и сљедите им највећом љубављу и упражњавајте се у добродетељима хришћанским. А снабдећете себе свим знацима хришћанске науке, ако сво ваше земаљско благо не употребите само на ваша лична уживања, него га принесете на олтар свију оних, који греде стазама живота остављени и заборављени, а које хладни ветри живота шибају. Одрекавши се многог чега у сврху спасења ваших ближњих бићете изабрани за небеску цркву, те ћете сјединивши се путем тајни најтешње с Христом обући се у свадбено одело и славити вечну свадбу у царству небеском.

Српска вероисповедна школа у краљевини Румунији школске 1920–21. године.

(Наставак.)

На сваки посебни извештај о стању школа, издата су потребна расположења за сваку школу посебице, у опште пак:

I. Позвати су сви српски народни учитељи, да настоје одлучно, да све погрешке у раду своме, које је приликом инспекције ово-епарх. школ. референт у школи запазио и предочио, исправе и на име: Да школску администрацију доведу у добар ред и то: Дневници школски о изостајању да су уредни и тачни. Да уредно бележе отсуства. Да неоправдане отсутнике школске дваред месечно пријављују. Да о свакој пријави ради свога оправдања чувају потврде. Да извештајне књижице дечије уредно држе. Да уредно и тачно воде записнице о свршеном раду. Да са м. школ. одборима настоје довести у ред Списак за школу способне деце и Главну књигу. Да наставу школску унапређују и све прописане предмете да раде. У томе раду своме, строго да се придржава сваки „Наст. Основе“ од 1909. год. Да методе сваки прикладно примењује. Да у настави избегава механизам. Да се за свако предавање стално спрема. Да тон певања у својој школи са свим искорени. Да писмене радње са децом обрађује, како то „Наст. Основа“ прописује и да их држи у реду у школском орману. Тако исто и дечија цртања. Да дисциплину сваки у својој школи удеси да буде прикладна и одговарајућа. Да у опште свој рад са децом сваки тако доведе у склад са наставом, да у свакој прилици може да се види, да настава школска и васпитава.

(Свршиће се.)

Какве врлине красе наш српски народ у парохијама, с друге стране — какве све мане и недостатке има исти?

(Наставак.)

Наш народ љуби своју прошлост и поштује своје великане, своје јунаке. Наши јунаци и наша историја опевана је, као ни једна друга на свету и служи нам на понос. Народну поезију као наша нема више ни један народ, што је и сам Гете потврдио. Ми смо бистар и даровит народ. Немамо толико културе, чему је узрок трагична наша историја, но смо од природе бистри и нема сумње да ћемо у бољим приликама живећи, стићи у свему запад.

Као што сам споменуо, народ наш воли своју прошлост и он у садашњости храни своју душу, својом богатом историјом прошлости. Наш народ радо чита народне песме и календаре и радо гледа слике из своје историје. Име цара Душана пуни му срце весељем и поносом, као и Милош Обилић и Марко Краљевић, а косовска трагедија изазива бол. Наш народ воли и радо слуша, када му се прича што из историје, политике или из области науке. Он је љубопитљив и жељан знања, с тога он радо слуша предавања, говоре и иде радо у позориште и кинематографе. Он поштује и љуби своје родитеље. Обичаји оцева и материца потврђују ово. Исто тако се љубе међусобно браћа и сестре, рођаци и пријатељи, а кум се поштује као и родитељ.

Наш сељак воли своју земљу, он је управо обожава, он јој поклања свој живот, сву своју снагу, а она њега храни и богати. Сваког нашег човека циљ је, да постане власником бар нешто земље, с тога он штеди од уста својих, само да би купио нешто земље, а који је већ има, тај згрће паре и тврдује само да би још више могао стећи и још више земље купити.

Наш народ има својих светиња, које нада све цени и воли као нпр. Св. Саву, Крсно Име, Видовдан и то су дани националне славе, што опет потврђује јаку националну свест и поштовање традиција. Не треба пустити из вида ни српско гостољубље, које је на гласу — као ретку врлину.

Једном речи наш народ красе многе врлине, он има дара и способности да живи и напредује, па ће после прилика насталих после светског рата у брзо се дићи и стати у ред културних народа. Но да би могао напред, мора се испитати, шта му спречава тај напредак?

Када се дакле дубље посматра живот народа, онда се могу запазити многе лоше стране и рђаве навике, које се могу назвати манама и потребују лека. Народ је у суштини својој добар и поводљив. Он иде за својом народном интелигенцијом. Каква је народна интелигенција, такав је и народ. Ваља ли она, ваљаће и народ и обратно. Увек је тако било, а и мора бити — да јачи духом воде, па ако је моментано, иза овог светског рата интелигенат изгубио утицај на масу, то се мора повратити. После овог светског рата, у данашњим још несрећеним приликама, усред толиких беда, у толикој оскудици и скупоћи живети — не може, а да се човек не револтује, да се не буни и да се не поводи за онима, који му демагошки обећавају све и ако су свесни тога, да то није истина. Ту онда лови у мутном назови интелигенција, надрикњиге, типови који неће и неуму да раде, који су пуни болесних амбиција и разуме се, да права интелигенција губи терена и утицаја на масу, јер је скромнија и јер јој укус не допушта да се свађа и вата у коштац са демагогијом разних демагога. Но то не би смело тако да буде и ако је на жалост данас још тако. Права народна интелигенција треба и мора да уђе у народ, да ради за њега и да утуче утицај демагога. Што у народу има толико зла

потиче све од нерада, индоленције праве интелигенције. Интелигенција се је повукла у позадину, напустила земљиште где сада владају разни сумњиви типови. Интелигенција стоји данас даље од народа но икада и народ је мрзи. За што? Једино за то што су маха отели надри-интелигенти, они жаре и пале, чине разне недозвољене ствари; пљачкају народ, ометају га у напретку. Усљед тога је ето народ и омразио све, што носи капут. То у колико је штета по саму интелигенцију, још је много већа штета по наш народ и његову будућност. То је штета за све нас, јер сви ми разни слојеви сачињавамо један народ, упућени смо једни на друге и не можемо живети једни без других. Сви ми сачињавамо народ и државу, па треба сви и да радимо за целину. То за то спомињем, да би истакао, како је рђаву методу изабрала права интелигенција, која је у првом реду позвана да ради, када се ставила у позу посматрача и не мисли ни на шта друго, већ само на себе, а пушта шарлатане да подкопавају друштво и државу и да тиме и њеној будућности прете.

Ово сам зато овде напоменуо још пре него што пређем на набрајање народних мана и недостатака,- да бих истакао велику потребу тога, да нарочито она интелигенција, која на селу живи у народу, а то су свештеници и учитељи, одпочну јак и интензиван посао око народног просвећивања и вођења.

(Наставиће се.)

Писма Српкињи Ј. П.

6.

У једном од прошлих писама обећао сам ти, да ћу да ти напишем коју о неким недостатцима и ружним те штетним навикама наших ратарских девојака. Данас ћу да искупим то своје обећање:

Општа је жалба, да наше ратарске девојке не посећују богослужења. Тек ако их видиш 3—4 пута годишње у св. храму. То чине о највећим празницима па и онда не из побожности, ни у те благдане не осећају оне потребу, да се истински помоле Богу, као што нису осећале потребу ни да се исповеде и причесте пред те велике празнике. По све други узрок их доводи у цркву. Ти велики празници падају наиме у она времена, када оне добијају нове хаљине, које треба свету приказати па као држе, да је за то најзгодније место храм Божји. А душе ми, имаш шта и да видиш на њима. Девојка, која је недавно сходно своме ратарском позиву по њивама радила, данима кукуруз брала, и око орања помагала, обукла се сад на Божић у скупоцено одело, навукла на ово зимски капут од крзна или плиша. О Ускрсу ево је опет у раскошној јесењој тоалети. За Духове набавила је себи одело од свиле. По која је натакла и шешир на главу. А већ ципеле од лака или најфиније жуте коже не смеју фалити. Поред нескромности у одевању видиш фризуру по варошки а лице или је бело као креч или црвено као кармин. Тако накинђурене и удешене као лорфе долазе оне у храм Божји, да их људи виде, да се коме „допадну“.

Миле моје ратарке, побожност у срце а памет у главу, па се дајте чешће виђати у св. храму него по сеоским корзама — чак и за време богослужења — и на рогљевима. У св. храму научићете се свему добром, поштеном и корисном, а на рогљевима отроваће се млађане честите душе ваше, изгубићете стид и нећићете срамоту.

Одело ваше нека одговара вековној ношњи сталежа, којем припадате. Верујте, да је смешно и одвратно видети вас у оним варошким тоалетама по најновијој моди. Лице ваше и врат ваш, руке ваше поцрнише од припеке сунца у тешком ратарском послу, па колико више доликује таквом лицу, врату и рукама ратарско одело од једноставно материје, како су наше ратарке столећима носиле, него оно од свиле и кадифе, тешких штофова и крзна. Ако већ хоћете, да сте у недељне и празничке дане нешто одличније одевене него у обичне, а ви се обуците у те дане у српско народно одело. Тако девојке моје из народа па у таквом оделу без накита, без белила и руменила одлазите уредно у цркву и молите се пресветој Богородици, да вас штити од сваке беде и невоље, и да вас сачува чеднима, скромнима и поштенима.

Белило и руменило у јакој су употреби код наших ратарских девојака. Белење је дошло из вароши у село и ту је узело великог маха. Међутим варошанке су брзо увиделе, да је белило од сирћика, живе и лаписа, какво се у селима још и сад употребљава, отров, који трује и нагриза лице, па чак и зубе квари, те га одбацише и пронађоше други начин белења неким прашковима, који су мање штетни по здравље. Оно, што су варошанке одбациле, прихватише наше ратарке, и данас је тешко наћи младе женске по селима, која не би грдила овим отровом лице своје.

Па шта је последица шмиркања споменутим отровима? То, да отров — белило и руменило — изгризе крвне судове на лицу, које се онда збрчка и начини од још младог створења праву старицу. Ми ово добро знамо а и странцима, када зађу по нашим селима, одмах упадне у очи, како се код нас виде само младе девојке и старице, а жена средњег доба како мало има; они не знају, да је међу тим „старицама“ много њих од 30—45 година и да их је само прекомерна употреба споменутих отрова начинила пре времена бабама.

Поред тога, што је ружно видети нафракано лице и што се одмах и нехотично посумња у поштење такве женске лорфе, и што таква и здрављу своме наноси квара и пре времена остари, кадра је она и другоме нашкодити. Дође ли таква девојка или млада жена у коло, на вашар или у госте, она љуби у руке старије жене а оне њу у образ, који је намазан отровом. Младе нашминкане матере

љубе децу своју а ова њих па се тако преноси отров и на друга лица.

Па онда колике несреће се догађају непажњом или случајно усљед овог отрова. За колико се девојака знаде, којима је, када су мућкале смесу за зготовљење белила, из стаклета искочио запушач а смеса им прснула у лице или у очи, те их унаказила или разрокима учинила. Дешавало се и то, да су неке помодарке остављале белило на место, које је било приступачно деци па су ова мислећи да је то млеко, узели и испили га и усљед тога претрпела грдне муке.

Оканите се миле наше ратарке помодства. Сетите се оних мудрих народних изрека: „Злато, свила и кадифа гасе ватре на огњишту“ и „Да човек уноси у кућу вилама а жена (помодарка) да иглом избацује, опет од те куће нема ништа“. Маните се отрова — белила и руменила — и не уносите га више у ваше домове. Не тражите лицу вашем лепшега украса од оног, што му је Отац небесни дао. „Лице лепо и чисто свакоме је драго, срце лепо и чисто највеће је благо“. Свако је лице онако најлепше, како га је природа поклонила. У борби са природом мораш подлећи. Зато не дотеруј оно, што ти је природа дала, него се труди, да оплемениш срце своје. Већином бива, да су женске, чије лице по нашем суду није баш најлепше, обдарене добротом срца, кротошћу духа, вреднoћом и сваком другом врлином. Није забадава рекао наш народ: „Лепе коло воде, ружне кућу куће“ и „Која се често огледа, та куће не надгледа“ . . .

Ратарски родитељи, којима је Бог кћерке подарио, однегујете их у поштењу и врлинама, учите их скромности и избегавању сујете. А ви, који синове имате, када их жените, изаберите им девојку, која је доброг срца, скромна, тихе нарави и вредна а не гледајте — и то још искључиво — на лепоту и мираз! Не реците „Нека је у оба ока ћорава, само кад има паре“. Родитељи и мужеви, не дозвољавајте, да вам се кћерке и младе жене трују белилом!

А ти женска младежи усади дубоко у душу своју ове речи св. Писма: „Ваша лепота да не буде споља у плетењу косе и у ударању злата и облачењу хаљина (I., Пет. 3., 3.) него у једнакости кроткога и тихога духа“. (II., Пет. 3., 3—4.)

Драга моја Ј., уверен сам, да ћеш и ти употребити сваку згоду и прилику, да нашу милу ратарску женску омладину у горњем смислу поучаваш. У томе уверењу срдачно те поздравља твој

Јеромонах Софронија.

О нашем листу.

Од последњег исказа приложили су „Гласнику“:

уд. М. Цука Тем.-Фабрика 20 леја;

јмн. Иларијон Сујић адм. парохије у Срп. Пардању место венца на одар Т. Костића еп. шк. референта 100 леја;

Ђура Ђосић наш брат Шокац из Рекаша 20 леја;

Млади монах манастира Бездина Стефан Станков 100 леја;

Јован Милић из Нађлака 120 леја.

Живели приложници „Гласника“!

ПРИЛОЖНИЦИ СВ. ХРАМОВА НАШИХ.

ВАРЈАШ, набавка великог звона. Приложили су: Светозар Теодоровић предс. 4000 леја, Милан Ђирков 1000 леја, Васа Марић 800 леја; по 500 леја: Миша Пејић, Јаша Пејић, Чеда Павлишан, Сава Росић, Братин Паромлин, Душан Арсин ст., Љубко Ђирков, Радоје Жупунски, Јоца Жупунски, Ђула Луке Лепојевог и Мирко Ђирић; 350 леја: Од овчије торине Т. А.; по 300 леја: Александар Грујић парох, Ђура Лукин, Душан Лукин, Тоша Лукин, Милан Лепојев, Душан Арсин мл., Јефта Марин, Милан Марин, Арса Лепојев, Васа Павлишан, Тапа Милованов, Равосије Росић, Милан Павлишан мл., Душан Илин, Миливој Арсин и Никола Милош; по 200 леја: Ђура Керпенишан учитељ, Андрија Петровић, Чеда Аћимов, Равосије Аћимов стр., Васа Кузманов, Мита Кузманов, Тоша Росић, Радојко Бељин, Коста Росић, Арон Пејић, Арон Арсин, Светозар и Милош Росић, Мирко Ненадов и Штева Павлишан; по 150 леја: Јова Жупунски, Ђура Жупунски, Милан Павлишан ст., Орестија Крстин, Прока Аћимов, Јањет Цоцин, Ђурка Марић ст., Ђурица Марић, Тоша Арсин, Миливој Адамов, Живко Адамов, Влада Жупунски и Милева Николић; 120 леја: Танацко Аћимов; по 100 леја: Миша Пејић мали, Лазар Марић, Сава Кузманов, Равосија Аћимов срд., Ђура Тодоров, Арса Кузманов, Ђура Цоцин мл., Милан Будов, Цвеја Лазин, Младен Ердељан, Мита Лепојев, Душан Ристин, Цветко Ердељан, Милош Стојков, Штева Савић, Станко Дачић, Васа Латинкин, Јоца Лукин ст., Душан Шољмошан, Чеда Тодоров, Лазар Ердељан, Добромир Лазин, Мита Манојлов, Миша Кузманов мл., Мија Спасојев, Косава Кришан, Љуба Теодоровић, Стеван Тодоров, Милан Пејић, Мила Рад Илиног, браћа Душан и Светозар Цоцин, Јова Крстин, Душан Лукин, Светозар Лукин, Тинка Лукин, Станимир Марић, Лазар Константинов, Душан Марић, Марина Стефановић, Васа Лепојев, Светозар Марић, Ђура Стокић, Благоје Ђосић, Арса Ђосић, Јоца Цоцин ст., Драгић Стокић, Добромир Ердељан, Нера Среде Павлишан, Миливој Милин, Веља Лукин, Љупко Павлишан, Лазар Спасојев, Мита Пејић, Марко Цоцин, Милош Цоцин, Живко Марић ср., Никола Ердељан, Кристина Степанов, Станимир Милутиновић, Нида Стефановић, Лазар Пејић, Цветко Панин, Арон Савић, Равосије Лепојев, Радојко Ђирин, Рацко Аћимов, Васа Цоцин, Марко Јосин ст., Даница Стефановић, Аркадије Ристин, Сава Арсин, Световар Цоцин ст., Равосије Степанов, Равосије Пејић, Макса Цоцин и Миливој Цоцин; 60 леја: Миливој Белин.

Белешке.

ПРЕМЕШТАЈИ. Са 1. окт. премештени су: јером. Пантелејмон Дошен а. п. у Петровом Селу и Станчеву и јером. Виктор Љубичић адм. парох. у Сараволи у ман. Бездин,

јером. Сергије Јовандић из ман. Бездина у ман. св. Ђурђа, јером. Сергије Јовановић а. п. у Печки и Торњи за а. п. у Срп. Чанаду, јером. Герман Јојић а. п. у Срп. Чанаду за а. п. Сараволи, јером. Мирон Ненадовић сада у ман. Бездину за а. п. у Петровом Селу и Станчеву а јеромонаси Теодосије Суботић а. п. у Ђиру и Толвадији и Инокентије Витомировић а. п. у Лесковици узајамно. Опслуживање парохија у Печки и Торњи поверено је братству ман. Бездина. Овде спомињемо, да је за а. п. у Парцу постављен месеца августа јером. Севастијан Перић уз истодобно разрешење Уроша Јовановића пароха у Дињашу дужности опслуживања парохије парачке.

НАСТАВНИЦИ МОНАШКЕ ШКОЛЕ. За наставнике у монашкој школи, која ће се отворити у ман. Бездину 1. новембра т. г., именовао је еписк. викар јеромонахе Георгија Драгића, Пантелејмона Дошена и Виктора Љубичића.

ОСВЕЋЕЊЕ ЦРКВЕ У ФЕНЛАКУ. Црквоопштина у Фенлаку, која је делом из својим средстава делом пак из прилога верних набавила лањске године нова звона, која су новембра месеца 1921. освећена, дала је ове године свој св. храм споља и изнутра оправити и измалати. Како оправке тако и молерски посао, којег се прихватио Ђорђе Вајанц из Темишвара, изведени су врло солидно, вешто и лепо. Освећење храма обавио је на Преображење еписк. викар уз саслужбу јером. Георгија Драгића намесника ман. Бездина и јером. Дамаскина Рацковог, а. п. у Фенлаку. После освећења одслужена је св. литургија, на којој је еписк. викар изговорио проповед и похвалио је црквоопштину и свештеника јој, што за кратко време не жалећи ни труда ни умора ни трошка тако лепо украсише храм Божји и снабдеше га новим звонима. Црква беше пуна побожног света. На кору је врло лепо појало мушко певачко друштво фенлачко.

ЗАБАВА У ТЕМ. РЕКАШУ. На позив наше браће Шокаца у Тем.-Рекашу тем.-фабричко певачко друштво, под вођењем младог и агилног председника Др. Милана Калиновића учествовало је на забави, коју је приредила темешрекашка шокачка омладина. Забава је величанствено испала. Програм је њевин било пун српскога духа. Човек је мислио, да је међу најодушевљинијим Србима, а не међу Шокцима у Рекашу. Душа ове забаве био је млади и одушевљени Шокац општински подбележник Јоца Ћосић. Овај млади Шокац својим радом на пољу народног просвећивања стекао је љубав и поштовање не само својега народа него и читаве околине. У њему струји крв његових прадедова, који су се доселили амо из кршне Херцеговине. Зато он тражи контакта са Србима. Проучава њихову прошлост. Тврдо је убеђен, да су и они потомци Милоша и Марка.

Прву тачку ове забаве отпевало је рекашко певачко друштво. Отпевали су доста прецизно, Маринковићево Вилинско коло.

Друга тачка је била шаљива игра у једном чину под насловом: „Хоће да се преруши“. Автор исте игре је сам Јоца Ћосић. Одиграна је на опће задовољство публике. Писац је у последње време приметио, да неке Шокице, хоће, да одбаце своју народну ношњу и да се цивилизирају. Да би с једне стране стао на пут ширењу лажне цивилизације, а с друге стране, да би још већу љубав развио према свему оном, што је шокачко, написао је ову шаљиву игру, која је врло добро испала.

Трећа је тачка била „Гуслар“ историјска игра у 2 чина. Ову је игру такође приредио сам Ј. Ћосић. Сви главнији моменти из Српске прошлости концентрисани су у овој игри. Замислите Косовску девојку. Замислите Југ Богдана па девет Југовића. Замислите Милоша и Марка, седога Гуслара и унука, његову смрт, трагичну прошлост српскога народа и т. д. Када све ово човек види на поворници у сред Тем. Рекаша, па још када Шокци и Шокице чистим српским језиком говоре о Милошу и Марку и т. д., онда нам је одмах и јасно, зашто је овај народ, који не броји више од 1200 душа, могао у мору туђинштине кроз толико стотина година очувати своје национално обележје.

Четврта тачка програма је била шаљива игра у једном чину „Шаран“ од Змај Јове Јовановића. Одиграли су је на опће задовољство свију присутних.

Пету тачку програма је испунио мушки хор тем.-фабричке певачке дружине. Отпевана је песма „Падајте браћо“. Ова је песма силно утицала на нашу браћу Шокце и отпевана је врло добро.

Забава је била врло лепо посећена. Покрај моралног успеха, био је леп и материјални успех.

САН У ЦВЕЋУ.

Подне. Нигде никог на прашљивом путу
Док пролетње сунце трепти с неба плава,
На коси од брега, у скровитом куту,
Насмејана лица млади војник спава.

Гологлав, у трави и суром шињелу;
А благ поветарац са планинских страна
Пирка му по груд'ма и по лицу белу,
И ниха над њиме цвеће јоргована.

Око лепог момка, наоколо свуда:
Кукурек, поменак, саса и никсица.
А тамо, под брегом, речица кривуда
Кроз читаво море плавих љубичица.

Лево: пуста села. Отуд, с десне стране,
Где се топољари у бескрај протежу,
Из сваког жбунића и са сваке гране
Песмице се птичје весело разлежу.

А војник се смеши, лица раздрагана . . .
Да ли са умилног птичјег цвркутања?
Ил' победу снива минулога дана?
Ил' повратак кући, можда, момак сања?

Као: већ је дома. Куца. Брава шкри'не.
Он отвора врата. Унутра: њих двоје!

Отац шири руке: „Добро дош'о сине!“
А мати, сва срећна: „Ти си! Чедо моје!“

Из суседне собе сестрица излеће,
И за собом води своје тиће мале,
Грли га и трепти од чежње и среће:
„Ох, ал' си се много променио, брале!“

А дечица златна, хор малих славуја,
Најпре се застиде од „војника страна,
Ал', кад виде ко је, заори се: „Уја!“
И њином се грајом испуни дворана.

Једно му прстиће кроз браду провлачи
И пита га: „Је ли, како ј' тамо било?“
А друго му сабљу скида и извлачи,
А треће се пење на ујино крило.

Он поклоне дели. Оцу: фрушког вина.
Дечици: по фишек слатких шећерлема;
Својој старој мајци: рубац од сатина;
А сестрици нежној: леп прстен из Срема . . .

. . . . . .

Окренута лица у небо етирно;
Раширених ногу; с руком испод главе;
Он лежи и даље непомично — мирно
Испружен на својој постељи од траве;

Зује вредне пчеле; воће процветава;
Лептирићи круне златне капље росе;
У цвећу и песми лепи момак спава . . .
Један комад мозга вири му из косе . . .

Вој. Ј. Илић млађи.

Нове књиге.

Подстакнут од неких својих пријатеља одлучио је прота Сава Петковић, професор богословије св. Саве у Ср. Карловцима, да изда у засебној књизи одабраније своје

ПАСТИРСКЕ ПОУКЕ

које је изговорио по разним св. храмовима у краљевини С. Х. С. пре —, у иностранству (већином у Риму) за време — и при повратку у Отаџбину после европског рата.

Књига ће обухватити 6—7 штампаних табака, 8⁰, а садржаваће 22 проповеди, од којих су неке штампане у „Богословском Гласнику“, „Источнику“ и „Српском Проповеднику“. Цена ће јој бити 10 динара.

Књига ће се штампати само у одређеном броју и по претходној уплати своте од 10 динара. Ко од подручних свештеника и верних жели књигу имати, нека се до 14. септембра т. г. по уплати вредности књиге пријави уреднику. Књиге би биле у своје време путем поште раздељене претплатницима.

МИЛАН ЈОРГОВИЋ

САРАЧ и СЕДЛАР

У ТЕМИШВАРУ-ГРАДУ, поред Коха ножара.

Препоручује набавку Парадних Хамова са никлованим кључевима и франц. кајасе од најбољег материјала, израда одлична, :—: по умереној цени. :—:

Цене умерене.

Цене умерене

Објава.

Част ми је п. п. до знања ставити, да сам у мојој сопственој кући **Темишвару-Фабрици, Страда-Негрузи бр. 16.** отворио

Трговину са мешовитом Робом
(шпецерај, брашно и пољопривредни производи).

Уверавам моје поштоване купце, да ћу их у сваком погледу потпуно задовољити и молим п. п. да ме у овом мом подузећу што више потпомогне.

Са особитом поштовањем
БОГА ПАВЛОВИЋ.

Послуга тачна.

Послуга тачна.

Браћа Чендеш, Темишоара. 581а